

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 52/2020-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti GVP, spol. s r. o. Humenné, Tolstého 1, Humenné, IČO 36 446 190, zastúpenej advokátom JUDr. Františkom Kočkom, Stropkovská 48, Košice, vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 3 a čl. 4 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 26 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 18/2018 z 27. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti GVP, spol. s r. o. Humenné, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti GVP, spol. s r. o. Humenné, Tolstého 1, Humenné, IČO 36 446 190 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 2 ods. 3 a čl. 4 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a podľa čl. 26 ods. 1 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 18/2018 z 27. augusta 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) ako výrobca elektriny pochádzajúcej z obnoviteľných zdrojov domáhala zaplata sumy 5 367,60 € s príslušenstvom z titulu neuhradenia vyúčtovanej ceny za dodávku elektriny. Okresný súd o žalobe sťažovateľky rozhodol rozsudkom sp. zn. 26 Cb 129/2015 z 5. apríla 2016 tak, že žalovanú – Východoslovenskú energetiku a. s., Mlynská 31, Košice, IČO 44 483 767 (ďalej len „žalovaná“), zaviazal na zaplata sumy aj s príslušenstvom. Žalovaná proti označenému rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 4 Cob 11/2017 z 28. júna 2017 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovaná podala proti označenému rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že zrušil dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v sťažnosti opakuje svoju argumentáciu použitú pred všeobecnými súdmi a tvrdí, že napadnutým uznesením boli porušené jej označené práva.

3. Sťažovateľka v sťažnosti atakuje právne závery, na ktorých stojí napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, a tvrdí, že najvyšší súd nesprávne jej vec posúdil. Argumentuje tým, že najvyšší súd prekročil svoju právomoc, ak posúdil dovolanie ako procesne prípustné, pretože podľa jej názoru žalovaná v časti sumy 3 839,44 € uznala jej nárok, a preto spornou časťou zostalo len zaplatenie sumy 1 528,16 €, na čo najvyšší súd nereflektoval pri rozhodovaní prípustnosti dovolania s poukazom na úpravu § 422 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), podľa ktorého dovolanie nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Sťažovateľka ďalej najvyššiemu súdu vyčíta, že nedal relevantné odpovede na jej zásadnú argumentáciu, ktorá bola akceptovaná krajským súdom, ako aj súdom prvej inštancie, podľa ktorej nejednoznačná formulácia v § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 309/2009 Z. z.“) „k 15. augustu“ pripúšťa rôzny výklad a mala byť vykladaná v jej prospech, teda ako procesná lehota, a nie ako hmotnoprávna, ako to uviedol najvyšší súd v napadnutom uznesení. Túto svoju argumentáciu v sťažnosti rozvíja a dospieva k záveru, že právny názor najvyššieho súdu o hmotnoprávnej povahe lehoty je arbitrárny, porušujúci jej označené základné právo na súdnu ochranu, pričom zároveň neprípustne zasahuje aj do jej základného práva vlastníť majetok a slobodne podnikat'. Sťažovateľka je toho názoru, že splnila všetky zákonné predpoklady na získanie podpory podľa zákona č. 309/2009 Z. z. V tejto súvislosti tiež poukazovala na to, že kľúčový právny záver najvyššieho súdu, že predmetná lehota upravená v § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. má povahu hmotnoprávnu, je v rozpore s rozhodovacou praxou krajského súdu s poukazom na jeho rozsudky sp. zn. 2 Cob 171/2018 z 27. marca 2019, 2 Cob 19/2018 z 31. augusta 2018, ako aj sp. zn. 3 Cob 96/2016 z 30. marca 2017. Sťažovateľka je zároveň toho názoru, že označené rozhodnutia krajského súdu nie sú v rozpore s názormi ústavného súdu vyslovenými v náleze sp. zn. PL. ÚS 50/2015

z 22. marca 2017 a sp. zn. IV. ÚS 491/2018 z 31. januára 2019. Ako ďalší argument sťažovateľka uvádza, že svoju oznamovaciu povinnosť si splnila iným spôsobom, keďže zákon č. 309/2009 Z. z. nepredpisoval konkrétny formulár, prostredníctvom ktorého by mala plniť svoju oznamovaciu povinnosť.

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Právoplatným Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 8. 2019 vedeným pod sp. zn. 2 Obdo/18/2018, a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa:

- právo na súdnu a inú právnu ochranu a na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy a čl. 2 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, podľa čl. 13 ods. 4 Ústavy a čl. 4 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd,

- právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd,

- právo podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy a čl. 26 Listiny základných práv a slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.8.2019 vedené pod sp. zn. 2 Obdo/18/2018 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy a čl. 2 ods. 3 listiny každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy a obdobne podľa čl. 4 ods. 4 listiny pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 listiny každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

11. Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

12. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

III.

Samotné posúdenie veci ústavným súdom

K porušeniu základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu

13. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu predovšetkým namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 36 ods. listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej argumentáciu možno rozdeliť do troch okruhov. V prvom rade namieta prekročenie právomoci najvyšším súdom, pretože dovolanie považoval za procesne prípustné aj napriek obrane sťažovateľky, ktorá poukazovala na to, že sporným nárokom medzi stranami sporu bolo len peňažné plnenie, ktoré nedosahovalo desaťnásobok sumy minimálnej mzdy v zmysle § 422 ods. 1 písm. a) CSP. Druhý okruh námietok súvisí s právnym posúdením spornej lehoty uvedenej v § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. najvyšším súdom v odôvodnení napadnutého uznesenia, ktoré sťažovateľka považovala za arbitrárne a nedostatočné v rozpore s konkrétnou judikatúrou krajského súdu v obdobných veciach (pozri bod 3 in fine odôvodnenia tohto rozhodnutia, pozn.). Tretia zásadná námietka spočíva v tvrdení, že svoju oznamovaciu povinnosť splnila iným spôsobom.

14. Ústavný súd považuje za nevyhnutné v prvom rade upozorniť na povahu napadnutého uznesenia. Ide o kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým sa konanie nekončí, pretože vec bola vrátená krajskému na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ústavný súd štandardne vo svojich rozhodnutiach v obdobných prípadoch kasácie uvádza, že ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti Civilného sporového poriadku), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 211/2016), pretože základné právo na súdnu ochranu, ako aj spravodlivý proces „sú výsledkové“, to znamená, musí im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť,

či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry EŠLP (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a EŠLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Napriek už uvedenému ústavný súd dodáva, že aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť principiálne spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Aj vydanie procesného rozhodnutia všeobecným súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd vyrieši nejakú otázku s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok, prípadne ním konanie v istej časti končí a náprava eventuálneho pochybenia by mohla byť dosiahnutá len zásahom ústavného súdu po skončení konania pri posudzovaní spravodlivosti konania ako celku, čo by nebolo účelné (m. m. II. ÚS 344/2019).

16. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, berúc do úvahy charakter napadnutého uznesenia a tam uvedený právny záver, ktorý možno v okolnostiach veci považovať za záväzný pre ďalší postup krajského súdu, ústavný súd sa oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná.

17. Pokiaľ sťažovateľka tvrdila, že najvyšší súd neprihliadol na § 422 ods. 1 písm. a) CSP a považoval dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu za procesne prípustné, hoci podľa sťažovateľky sporná bola len istina v sume 1 528,16 €, ústavný súd považuje tento argument za irelevantný z hľadiska posudzovania prípustnosti dovolania, pretože predmetom konania až do právoplatného rozhodnutia vo veci sťažovateľky (vychádzajúc z výroku súdu prvej inštancie, pozn.) bola suma 5 367,60 €. Inak povedané, výrok odvolacieho súdu (v spojení s výrokom súdu prvej inštancie, pozn.) o peňažnom

plnení (istina) prevyšoval desaťnásobok minimálnej mzdy. Ústavný súd preto túto námietku sťažovateľky považuje za vecne nesprávnu a nedôvodnú.

18. Sťažovateľka považovala lehotu uvedenú § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. za procesnú a naopak, najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia dospel k záveru, že ide o hmotnoprávnu lehotu, čo sťažovateľka považovala za prejav arbitrárnosti. Poukazovala pritom na usmernenie uverejnené na webovej stránke Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“), v zmysle ktorej ju úrad považoval za procesnoprávnu, ďalej argumentovala konkrétnymi rozhodnutiami krajského súdu v obdobných veciach, ako aj argumentačne tento svoj názor odvodzovala od nejednoznačnej formulácie, ktorá umožňuje protikladný výklad, a preto by mala byť vykladaná v prospech sťažovateľky.

19. Podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. výrobca elektriny s právom na podporu je povinný oznámiť úradu a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c), vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny, vždy k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok; pri zariadeniach výrobcu elektriny uvedených do prevádzky po 15. auguste je výrobca elektriny povinný informovať prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy o využití práva podľa odseku 1 najneskôr 30 dní pred uvedením zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky...

20. Kľúčovou a zároveň spornou otázkou v okolnostiach posudzovanej veci bolo, či lehotu „k 15. augustu“ je potrebné považovať za hmotnoprávnu alebo za procesnoprávnu. Okresný súd považoval túto lehotu za procesnoprávnu s poukazom na stanovisko úradu, ako aj s odkazom na § 17 zákona č. 309/2009 Z. z., podľa ktorého na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Krajský súd pri potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na účel zákona ide o oznámenie, teda splnenie informačnej povinnosti, a preto ho nemožno považovať za hmotnoprávny úkon, ktorým sa uplatňuje určité právo (pozri bod 28, 29 odôvodnenia rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Cob 11/2007 z 28. júna 2017, pozn.).

21. Naopak, najvyšší súd v reakcii na odôvodnenie svojho rozhodnutia v podstatnom uviedol, že v zmysle citovaného § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. je zrejmé, že výrobca elektriny je povinný vykonať dva úkony, a to oznámiť uplatnenie podpory a súčasne uviesť predpokladané množstvo elektriny, všetko k 15. augustu, pričom nesplnenie niektorej z povinností je sankcionované s odkazom na závery ústavného súdu vo veci sp. zn. PL. ÚS 50/2015, ktorý konštatoval, že sankčný mechanizmus v ustanovení § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. má súkromnoprávny charakter. Vychádzajúc z povahy právnej úpravy dotknutého ustanovenia, v ktorom je lehota uvedená, potom dospel k záveru, že právna norma má hmotnoprávnu povahu, a preto aj lehota v nej uvedená musí byť hmotnoprávna (bod 52 odôvodnenia napadnutého uznesenia, pozn.). Najvyšší súd v tejto súvislosti krajskému súdu, ako aj okresnému súdu vytkol, že v odôvodneniach ich rozhodnutí absentuje posúdenie vzájomného vzťahu strán sporu, ako aj ustálenie povahy predmetnej normy, preto dospel k záveru, že pokiaľ sa vo veci konajúce súdy nevysporiadali s takými závažnými skutočnosťami, došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, ktorá má vplyv na rozhodnutie prejednávaneho sporu (bod 53 odôvodnenia napadnutého uznesenia, pozn.).

22. Sťažovateľka argumentačne v tejto súvislosti tiež uvádzala, že záver o procesnoprávnom charaktere spornej lehoty nie je v rozpore s právnym názorom vysloveným v rozhodnutiach ústavného súdu v náleze sp. zn. PL. ÚS 50/2015 z 22. marca 2017 a sp. zn. IV. ÚS 491/2018 z 31. januára 2019.

23. Ústavný súd k naposledy uvedenému argumentu sťažovateľky konštatuje, že v náleze sp. zn. PL. ÚS 50/2015 z 22. marca 2017 k povahe právnej úpravy medzi výrobcom elektriny a distribučnou spoločnosťou uviedol, že „vdďaka organickej previazanosti práv a povinností výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ktorá sa premieta do špecifického súkromnoprávneho sankčného mechanizmu ustanoveného v § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE...“, z čoho možno vyvodiť, že sankčný mechanizmus v nadväznosti na nesplnenie povinností uvedených v dotknutom § 4 ods. 2 zákona (teda aj spornej oznamovacej povinnosti, pozn.) ústavný súd považoval za úpravu hmotného práva.

Pokiaľ ide o nález sp. zn. IV. ÚS 491/2018 z 31. januára 2019, ktorým ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Cob 96/2016 z 30. marca 2017 (krajský súd dospel k záveru o procesnoprávnej povahe spornej lehoty na základe rovnakých dôvodov ako krajský súd vo veci sťažovateľky, pozn.), ústavný súd konštatoval arbitrárnosť označeného rozsudku krajského súdu, pričom v odôvodnení k povahe spornej lehoty uviedol: „K vzťahom súkromnoprávnej povahy ústavný súd priradil predovšetkým vzťahy medzi výrobcami energie z OZE a prevádzkovateľmi regionálnych distribučných sústav, ktoré sú vo svojej podstate regulované ustanovením § 4 ods. 3 zákona o OZE. S prihliadnutím na vnútornú konštrukciu nadväzujúcich ustanovení zákona o OZE ústavný súd vyvodil, že ustanovenia § 4 ods. 2 citovaného zákona vo svojej podstate predstavujú hypotézu právnej normy obsiahnutej v napadnutom ustanovení § 4 ods. 3 zákona o OZE, pričom povinnosti podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona majú výrobcovia elektriny primárne vo vzťahu k prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy ako subjektom súkromného práva. Na tom nič nemení skutočnosť, že povinnosť oznámiť skutočnosti, resp. informácie uvedené v § 4 ods. 2 písm. c) zákona o OZE majú výrobcovia elektriny z OZE nielen vo vzťahu k prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, ale aj vo vzťahu k ÚRSO. Cez prizmu súkromnoprávneho vzťahu výrobcu elektriny z OZE a prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy je podľa záveru ústavného súdu z hľadiska aplikácie § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE podstatný vzťah medzi výrobcami elektriny a prevádzkovateľmi regionálnych distribučných sústav. Tento záver podľa ústavného súdu potvrdzuje predovšetkým skutočnosť, že práva podľa § 4 ods. 1 písm. b) a c) zákona o OZE (ktoré si uplatnila v konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci aj žalobkyňa) si výrobcovia elektriny môžu uplatňovať vo vzťahu k prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, a nie ÚRSO, prípadne inému orgánu verejnej správy... (str. 22 odôvodnenia, pozn.).

... Ústavný súd považuje v posudzovanej veci za podstatnú tiež skutočnosť, že záver vo veci sťažovateľky konajúcich všeobecných súdov k právnej povahe lehoty na splnenie oznamovacej povinnosti opierajúci sa o § 17 ods. 1 zákona o OZE, podľa ktorého na konanie podľa zákona o OZE sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak, nereflektuje súkromno-právny charakter vzťahu medzi žalobkyňou ako výrobcom elektriny z OZE a sťažovateľkou ako prevádzkovateľom

regionálnej distribučnej sústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 1 ods. 1 Správneho poriadku, podľa ktorého sa tento zákon vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak... (str. 24 odôvodnenia, pozn.).“

24. Ústavný súd v nadväznosti na citovanú časť nálezu ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 491/2018 konštatuje, že ústavný súd rozhodnutie krajského súdu v obdobnej veci považoval za arbitrárne práve z dôvodu, že krajský súd povahu spornej lehoty vyhodnotil ako procesnoprávnu len s odkazom na usmernenie úradu a s poukazom na § 17 zákona č. 309/2009 Z. z. bez bližších súvislostí. Inými slovami, argumentáciu krajského súdu o procesnoprávnom charaktere lehoty považoval za nedostatočnú a arbitrárnu.

25. Argumentáciu sťažovateľky, že všeobecnými súdmi vyslovený názor o procesnoprávnej povahe spornej lehoty nie je v rozpore s citovanými rozhodnutiami ústavného súdu, ústavný súd považuje za nenáležitú, tendenčnú a v konečnom dôsledku aj nesprávnu.

26. Naopak, dôvody a úvahy, ktoré viedli najvyšší súd v napadnutom uznesení ku kasácii (bod 19 odôvodnenia tohto rozhodnutia), považuje ústavný súd za ústavne udržateľné a zrozumiteľné. Najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia správne identifikoval, že nejde len o oznamovaciu povinnosť o predpokladanom množstve dodanej elektriny, ale zároveň aj o oznámenie o uplatnení podpory subjektom súkromného práva u subjektu súkromného práva, ktoré je sankcionované, pričom, berúc do úvahy povahu subjektov, ako aj charakter právnej úpravy, dospel k ústavne akceptovateľnému záveru o súkromnoprávnej povahe spornej lehoty.

27. Ústavný súd v súhrne konštatuje, že sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v napadnutom uznesení dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd

nemusi dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutých rozhodnutí, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

28. Ústavný súd preto konštatuje, že dôvody napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Sťažovateľkou prezentované argumenty podľa názoru ústavného súdu relevantne nespochybnili ústavnú konformnosť prijatých právnych záverov najvyšším súdom.

29. Pokiaľ sťažovateľka argumentovala rozhodnutiami krajského súdu v obdobných veciach, v ktorých krajský súd dospel k záveru, že predmetná lehota je procesnoprávna, teda ju považovala za konštantnú rozhodovaciu prax v obdobných veciach, ústavný súd v súčasnosti so súdom prvej inštancie, ako aj najvyšším súdom zistil, že proti sťažovateľkou označeným rozsudkom krajského súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Cob 171/2018 bolo podané dovolanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 2 Obdo 82/2019, podobne ako aj vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Cob 19/2018 bolo taktiež podané dovolanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 3 Obdo 116/2019, pričom o podaných dovolaniach proti označeným rozsudkom nebolo dosiaľ rozhodnuté. Pokiaľ ide o rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Cob 82/2015, aj proti tomuto rozsudku bolo podané dovolanie, ktoré však najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Obdo 63/2017 z 23. marca 2018 odmietol ako neprípustné, ale je potrebné dodať, že z dôvodu aplikácie § 422 ods. 1 písm. a) CSP, pretože predmetom konania bolo peňažné plnenie, ktoré neprevyšovalo desaťnásobok minimálnej mzdy.

30. Na základe uvedeného je potrebné konštatovať, že ani tento argument sťažovateľky neobstojí, pretože o povahe tejto lehoty bolo najvyšším súdom dosiaľ

rozhodnuté podľa informácii ústavného súdu len raz (ani sťažovateľka neuviedla žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, resp. netvrdila opak), a to práve v tomto posudzovanom prípade.

31. Sťažovateľka ďalej tiež tvrdila, že svoju oznamovaciu povinnosť splnila iným spôsobom. Odhliadnuc od toho, že oznamovacia povinnosť sa týkala nielen predpokladaného objemu vyrobenej energie, ale aj oznámenia o uplatnení podpory (čo možno považovať aj za uplatnenie nároku vo vzťahu k prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy), ústavný súd konštatuje, že túto svoju skutkovú argumentáciu môže použiť v prebiehajúcom konaní pred krajským súdom vo svojej veci.

32. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd je toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K porušeniu základného práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny) a základného práva podnikat' (čl. 35 ods. 1 ústavy, čl. 26 ods. 1 listiny) napadnutým uznesením najvyššieho súdu

33. Sťažovateľka v sťažnosti namietala aj porušenie svojich hmotných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, a to základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny. Ich porušovanie odvodzovala od porušenia jej základného práva na súdnu ochranu, konkrétne tvrdila, že v dôsledku arbitrárneho výkladu spornej lehoty

najvyšším súdom došlo k protiústavnému zásahu do týchto jej označených práv hmotnej povahy.

34. Ako už bolo uvedené, ústavný súd nedospel k záveru o ústavnej neudržateľnosti právneho výkladu spornej lehoty najvyšším súdom a tým ani k záveru o arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ako takého, teda nevyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu – spravodlivý proces napadnutým uznesením najvyššieho súdu, preto konštatuje, že predpoklad o porušení práv procesnej povahy nebol naplnený, preto ani argumentáciu o porušení označených práv sťažovateľky z dôvodov uvedených v ústavnej sťažnosti nemožno považovať za dôvodnú. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd aj túto časť sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

35. Pokiaľ ide o ostatné namietané čl. 2 ods. 3 ústavy a obsahovo identický čl. 2 ods. 3 listiny, ako aj čl. 13 ods. 4 ústavy a obsahovo identický čl. 4 ods. 4 listiny, tieto neupravujú žiadne základné práva alebo slobody, preto podľa názoru ústavného súdu vyslovenie ich porušenia v rámci konania o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy neprichádza do úvahy. Ústavný súd s ohľadom na uvedené dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť v tejto časti bolo potrebné podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na prerokovanie.

36. Keďže došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu